

Mangberia Gramadharan Mahavidyalaya

ASSIGNMENT (Anyone)

Academic Year - 2023-24

Department - Bengali (PG)

- Topics:-
- ① চন্দ্রিমঞ্জল কাব্যের উপন্যাস লক্ষণ আলোচনা করো,
 - ② চন্দ্রিমঞ্জল কাব্য মুক্ত্যায় চরিত্র আলোচনা করো,
 - ③ চন্দ্রিমঞ্জল কাব্যের বিভিন্ন আলোচনা করো,
 - ④ চন্দ্রিমঞ্জল কাব্যের কালক্রমের চরিত্র আলোচনা করো,

Full Name:- Susmita Bhunia

Roll No - 3750

Subject - Bengali (Hons)

Paper - 104

Semester - M.A 1st sem

Date of Submission - 29.11.23

Susmita Bhunia
Student Signature

Banita
Professor Signature

IV) চন্দ্রিমঞ্জল কাব্যের কালক্রমের চরিত্র —

“নীচ কুল বাস ওতি গৃহিতে দেয়ায়।
কেৰণ পৱন কানে লোকে বলে বাঢ় ॥”

মুকুন্দরামের ‘চন্দ্রিমঞ্জল’ - এই আধুনিক ধরণের নথিক
কালচেতুর অই ইল পাহিচয় ও পটেজুনি, মুকুন্দরামের
কবিত্বের আমদানি চরিত্র নির্মান কিম্বা ক্ষেত্ৰটি অন্যা
ন্যা দিয়েছিল, কালক্রমের চরিত্র অই কবি অসমান।

ବିଜ୍ଞାନୀୟ ନିର୍ମଳ ଶ୍ରୀ, ଆଜଣେ କଥି ଆମଣେ ଏହାଟି
ହୁଲୁ ଛିଲ ଏହି ଚାଲିଅଟି ନିର୍ମାଣେର ଅମ୍ବୁ, ମୂଳତ ଏହି
ଆପତ୍ତି ଦେଖୁଥି, ଚାଲାନିକ ଅଜିଜାତୀ ଆଯ ବୀରବଜା
ତା ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଅଧ୍ୟା ମୂଳ କାହିଁର ଅନୁଷ୍ଠାନ ସିଂହ ଓ ଏହାକେ
ବାଧାତ ହୁଥିଛେ ଅନ୍ତର୍ଭାବ କ୍ଷେତ୍ର ଆମାଟିକ ବଳାଯୁ,
ତାହାର ଶ୍ରୀବନଚୋ, ଆଚରନ ଧ୍ୟାନିକ ଥାବେଇ ଏହି ଚାଲି-
ଟିକି ଗର୍ବୀ ମିଳେ ଯୋହେ, ତଥା ତଥାଇ ଏହାକୁ ଆମି ଆଯ
ଚାଲାନୁଷ୍ଠାନ ଲାଭେ କ୍ଷେତ୍ରର ଆବେଳାଟି
ଦେଖିବାକୁ,

ଶାଲକ ବାଲକେତୁର କାଳବରଣୀଯ କବିଲିଙ୍ଗରୁ ବିଜ୍ଞାନୀ
ଦ୍ୟୋତନାଯ ଛିଲେନ, ଏକଟି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିନୀର ମୌନମୂର୍ତ୍ତି, ପାତି
ଅନ୍ତର୍ଭାବ କରିବା ବାବରେ ପିଲ୍ଲ ଅଭିଭୂତମନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ତର୍ଭାବ
ଆଜିଭାବ ଧ୍ୟାନରେ ହବେନ ଲାବି ଆଜିଭାବ ତାଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଭାବ,
ଏହି ଦ୍ୱିତୀୟ ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଲିଖାଲେ —

“ଅନ୍ତର୍ଭାବ କ୍ଷେତ୍ରର ଆମି କାମୋଦିନ କବିତା
ଅବାର ଚାଲାନେ ମୁଧ-ହେତୁ,”

ବାଲକେତୁ ଆମି ଶ୍ରୀ ଜଗାତ୍ମକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀ, ମିଶ୍ରଶୀଲ,
ଅନ୍ତକାର ଶୁଣୁ ଦେବ ଅନ୍ତନାଯ ଆମିତି ବିଦ୍ୟମ ଏମ ଶ୍ରୀବନନ୍ଦାବୁ
ରମେଶକାଳେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିନୀର ଆନ୍ତିକ ଶ୍ରୀବନନ୍ଦାପେ ପ୍ରମାଣିତ ହେଁ
ଚାଲେଛିଲ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ କବିର ଆନ୍ତର୍ଭାବ ପରିଚୟ ଅଚେତିଲ
ବଳେଇ ବାଲକେତୁର ବୀରହେ ଆବିରିକ ମଧ୍ୟ ବରର କୃତିବାତା
ଅଜେ ମିଳେଛେ, ତାଙ୍କ ଚାଲାନ ବରଣୀଯ ଚାଲାନ ଆମାଦୀର
ଅମ୍ବାବିମିତି ଶୁଣୁ ନାୟ ଚାଲାନ ଆହୁ ରହେନ ପ୍ରକାର ଆମିତା,
କବି ପାଇଁ ଲିଖାଲେ —

“ଏବନ୍ଧାର ମାତ୍ର ହାତି ଆମାଲି କେତ୍ରାମ୍ ॥
 ଏବନ୍ଧାମେ ଜାତ ହାତି ଆମାଲି କେତ୍ରାମ୍ ॥
 ଦାରି ହାତି ଅଶାରୀର ଧାୟ ଖୁବ ଆଉ,
 ହୁଏ ଯାତି ଶୁଭ୍ରୀ ଶୁଣ କିମ୍ବା ଗନ୍ଧ ଲାଗ୍ ॥”

—ପାପରିକ କୁଚିତ୍ତମୁଠ ଆହ୍ୟ ବୁଦ୍ଧୀର ମର୍ମ ଏ ଉପି
 ବିଷାଟ, ଶଶ୍ଵତ୍ ଅବଃ ଅଗମ୍ବବ, କିନ୍ତୁ ଏ ଶୁର୍ବିଳପ୍ର ଦେହବୋର୍
 ମର୍ମର୍ମ ଶ୍ରୀବନ୍ଦରୀଯାମ୍ ଓ କାନେ ଅମାଲାଫିକ ଚାତୁଳ ଦୂଷି
 ମଧ୍ୟ, ବରଃ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀବନ୍ଦର ମହତ୍ ସାହାବିଗାତା,

ଏହି ଆମି ଶ୍ରୀବନ୍ଦାନ୍ତ୍ରାମ ଓ ଅନ୍ଧକୁତି ପ୍ରବାସ
 ଚପଚୟଥେ ଶୁଲ୍କରାଗ ଅଛେ କମ୍ପୋପନାଥନ୍, ଦୀର୍ଘବାଲ ଦରିଦ୍ର
 ହଲେଣ ଚମ ଦାରିଦ୍ରୀଙ୍କ ଚମନେ ନିଯେତିଲ ଏହି ଶ୍ରୀ ଦ୍ୱାପାତି,
 ୧୯୧୯ ମାର୍ଚ୍ଚି ଦ୍ୱାରାକୀ ବନ୍ଦ୍ରା ରମଣୀ ଦର୍ବାର ଚନ୍ଦ୍ରି ଭାବି-
 ଏହି ଶୁଲ୍କରାଗ ଅବୋହ୍ୟ କ୍ରିୟ ହୁଏ ଉଚ୍ଚମ୍ଭୁତ ଶ୍ରୀ—

“ଶାକୁଣୀ ଲାନୀ ନାହିଁ ନାହିଁ ହୋଇ ମତା,
 କାହିଁ ମାନେ ହୁଣ୍ଡ କାହିଁ ହୁଣ୍ଡ ଦେଲି ବାଜା ॥”

— ଏହି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ରିୟାତେହି ଚମ ଚଲେଥୁ —

“ଶ୍ରୀ କାରି ବାମା ଚମାର କରୁ ମନ୍ତ୍ରଧରୀ,
 ମିଶ୍ର ହିଲେ କିମ୍ବା କାତି ହାତ ଲାଗା ॥”

ଏହି ହିଲ କାଲକେତୁ ଚବିତେର ଭାନ୍ତରୀମାତିକ ଧର୍ମ,
 ଅବଜୋଦେ ଚାରୀର ଶୁଲ୍କରାଗ ବିନିଲାଇ ହୁଏ ତାହା, ଉଚ୍ଚେବ ବୋଦ୍ଧା
 ବହନ ବାବେ ଦର୍ବାର ବିନ ବିନ କାଂପେ ନିଯେ ଚଲେଥେଲ କାଲକେତୁର
 ପିତୃଲେ ପିତୃଲୋ ଆହୁତି କାଲକେତୁ ଅହମର୍ମ ବିଶ୍ଵାମ
 ବନ୍ଦତେ ପାରେନାନି ଦାରି ଚନ୍ଦ୍ରିକାକେ, —

“ପରାତେ ପାତିରା ମାତ୍ର ଆମେ କାଲୁମାଯ୍,
 କିବିନିମିତ୍ତି କାଲକେତୁ ପାହୁ ପାନେ ହୋଇ ॥”

ମନେ କାଳକେତୁ କାହାର ଯୁଦ୍ଧି
ବିନୟାସ ଲିଖୁ ପାଇଁ ପାଲନ ପାରିବି ॥

— କାଳକେତୁ ଆମାର ଶୁଣ, ବିନ୍ଦେ ଅଛିବୁ ଏହିନ୍ଦି,
ବିନ୍ଦାଜୀ ଚାରି ଅତି ଏହି ଅବିଷ୍ଵାସ ଏହି ମିଦିନି
ଶୁଣି ଶ୍ରୀବନ୍ଦେ ଅରଳ ଘାସିବି ଏବାକ, “ମିଳୁ ଶୁଣ
ଶ୍ରୀବନ୍ଦେ ଧୂତଃଧୂତ ଏକାଙ୍ଗେ ମର୍ମେ କାଳକେତୁ ଯଥନ କବି
କିନ୍ତୁ ତୋଷମ୍ଭ୍ରାଣୀ କବି ଉଲଳିତ ବିଜ୍ଞ ବିଜ୍ଞ
ଦ୍ୱାରା ଏହି ଚାରିର କୁଣିମତୀ ଯୁଦ୍ଧ ହଲ ।

ଏହିନ୍ଦି ଅବିଷ୍ଵାସ ଅନ୍ତର୍ବାସରେ ଚକ୍ରବିରଜିତ
ହେବେ, ଏହି ଅଳ ଅବାକେ, ଏହି ତୁଳନା କାହେ କାଳକେତୁ
କେ ବାବତେଇ ହଲ, ଏହି ଧୂତଃଧୂତ କଲିଙ୍ଗବାହେର ଅଜ୍ଞ
ଯୁଦ୍ଧ ବିବିଲ କାଳକେତୁ । କଲିଙ୍ଗବାହେ କାହେ ବନୀ
କାଳକେତୁର ମୁହଁଦୂରି ମେଧାନେ ଏହି ଆମା ଚାରିର ମୁହଁ
ଉଠେ —

“ଆମ ଚାରିର ଶୁଣୋ ଏହି ଏ ପରାମର୍ଶର
ବିଶ୍ଵାସ କାନ୍ତାନୀ ॥”

ଏ ଚକ୍ରବିରଜିତ ଆମର ପାଇଁ, ତୁ ମେ ଆମା
ଦେଇ ମନେ କବିତ୍ୟ କବି ଆମିନ ବର୍ଣ୍ଣ କିରୋଦିତ ଶ୍ରୀବନ୍ଦେ
ମର୍ମେ ଅକ ଅଳାଦ୍ୟର ଆମି ଛିଲ, ଏକ ଅକପଟ ଅନ୍ତର୍ବାସ ଛିଲ;
ଦେଖ ଲା ଏ ଅନ୍ତର୍ବାସ, ଏହି ଅନ୍ତର୍ବାସ ଭାବିବେ,
ଅନ୍ତର୍ବାସ, ଦେଇବାର ଅନ୍ତର୍ବାସ ଆମି ହୃଦୟେ ଓ
ଅନ୍ତର୍ବାସ ଅମାନ କାହେ ଦେଇବାରେ ଚଢି ମାନୁମେର
ଆନନ୍ଦ ମାନ୍ଦ କବି ଶୁଣୁଗଲ, ଏହି ମାନୁମୟ ।